

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(9)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 บทนำต้นเรื่อง	1
1.2 ค่าผิดปกติของเอสพี	2
1.3 กลไกการเกิดเอสพี	3
1.4 เครื่องมือสำหรับวัดเอสพี	10
1.5 การปรับแก้ข้อมูลเอสพี	11
1.6 การแปลงความถี่ข้อมูลค่าผิดปกติของเอสพี	12
1.7 การตรวจเอกสาร	16
1.8 วัตถุประสงค์	24
2 วิธีการวิจัย	25
2.1 วัสดุ	25
2.2 อุปกรณ์	31
2.3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
2.3.1 การออกแบบโครงสร้างของระบบ	32
2.3.2 การออกแบบระบบในแต่ละส่วน	33
2.3.3 การสร้างระบบในแต่ละส่วน	41
2.3.4 การเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์	46
2.3.5 การเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์	49
	(6)

3 ผลและการอภิปรายผล	50
3.1 การทำงานของระบบเฝ้าติดตามศักย์ไฟฟ้าในดิน	50
3.2 ผลการทดสอบระบบ	62
3.3 ผลการวัดค่าเอสพีจากแบบจำลองน้ำไหล	69
4 สรุปผลการวิจัย	75
4.1 สรุปผลการวิจัย	75
4.2 ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก ก โปรแกรม Self Potential Monitor	75
ภาคผนวก ข หน่วยความจำข้อมูลและหน่วยความจำโปรแกรมที่ใช้สำหรับคอนโทรลยูนิต	105
ภาคผนวก ค ช่องทางติดต่อ (I/O Port) กับอุปกรณ์ภายนอกของคอนโทรลยูนิต	112
ภาคผนวก ง ผังวงจร	116
ภาคผนวก จ แผนผังลำดับการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์	120
ภาคผนวก ฉ โครงสร้างคำสั่งการติดต่อกับคอมพิวเตอร์ของคอนโทรลยูนิต	148
ประวัติผู้เขียน	161

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 แหล่งกำเนิดเอสที	3
1.2 ชนิดของความต่างศักย์ไฟฟ้า	4
1.3 ค่าคงตัวอิเล็กทรอนิกส์ในตัวอย่างที่แตกต่างกันบางชนิด	23
2.1 รหัสที่คอนโทรลยูนิตส่งไปให้โคลเอนท์	36
2.2 การควบคุมรีเลย์	48
5.1 ส่วนขยายของแฟ้มที่สามารถเลือกได้ทั้งหมด	90
5.2 การทำงานของปุ่มสปีด	107
5.3 การทำงานของตัวเลือกแบบป้อนของส่วนอธิบายกราฟ	109
5.4 ข้อความในส่วนแจ้งให้ทราบ	111
6.1 ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล	115
7.1 รายละเอียดเกี่ยวกับช่องทางติดต่อกับคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นๆ แบบพอร์ตขนาน	119
7.2 ลักษณะการต่อสายนำสัญญาณ	120

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1.1ก ลักษณะของค่าผิดพลาดที่ได้จากอิเล็กทรอนิกส์โคเนติกในกรณีวิทยาแบบต่างๆ	5
1.1ข ค่าผิดพลาดของเอสพีในพื้นที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลจากบ่อ	6
1.2 ลักษณะการเกิดอิเล็กทรอนิกส์ทรักดับเบิลเลเยอร์	8
1.3 ภาคตัดขวางค่าผิดพลาดของเอสพีในแนวตั้งฉากกับผนังเพกมาไทต์ในหินไนส์	8
1.4 แบบจำลองการเกิดเอสพีของแหล่งแร่ซัลไฟด์ (ไฟไรต์)	9
1.5 ค่าผิดพลาดที่มีการซ้อนทับกันของเอสพีแบบมีเนอรอลโพเทนเชียลของกราฟิติกฟิลไลต์และค่าผิดพลาดแบบอิเล็กทรอนิกส์โคเนติกโพเทนเชียลจากการไหลของน้ำในชั้นหินกรวดมน	13
1.6 ค่าผิดพลาดของเอสพีกับลักษณะการวางตัวของตัวกลางสองแหล่งและสองแบบ	14
1.7 ค่าผิดพลาดของเอสพีที่มาจากตัวกลางทรงกลมและเป็นแผ่น	14
1.8 ค่าผิดพลาดของเอสพีที่มาจากตัวกลางเป็นแท่ง	15
1.9 แบบจำลองค่าผิดพลาดของเอสพีจากสี่เหลี่ยมกำเนิดของแกรไฟต์กับค่าที่ได้จากการสำรวจและผลการเจาะสำรวจ	15
1.10 ค่าผิดพลาดของเอสพีและอุณหภูมิจากแหล่งน้ำพุร้อนรูสเวลท์	17
1.11 ค่าผิดพลาดของเอสพีในแหล่งน้ำร้อนเซอร์โรฟรีโตประเทศเม็กซิโก	17
1.12 คอนทัวร์ค่าผิดพลาดของเอสพีในพื้นที่เดียวกันกับรูปที่ 1.11	18
1.13 ค่าผิดพลาดของเอสพีในพื้นที่แหล่งฝังกลบขยะ	19
1.14 ภาคตัดขวางของชั้นหินอุ้มน้ำที่ได้จากการแปลความข้อมูลสภาพด้านทานไฟฟ้าและค่าผิดพลาดของเอสพี	20
1.15 แบบจำลองแสดงแนวคิดค่าผิดพลาดของเอสพีที่ได้จากแหล่งที่มีรอยรั่วของเขื่อน	21
1.16 ค่าผิดพลาดของเอสพีจากอ่างเก็บน้ำมิลส์ครีก	21
2.1 แนวคิดหลักในการออกแบบระบบเฝ้าติดตามศักย์ไฟฟ้าในดิน	33
2.2 ส่วนประกอบของขั้วไฟฟ้า	33
2.3 เครื่องเทอรามีเตอร์ที่ใช้วัดค่าเอสพี	34
2.4 โครงสร้างของคอนโทรลยูนิต	35
2.5 โครงสร้างของวงจรโคลเอนท์	38
2.6 โคลเอนท์และการต่อเข้ากับขั้วไฟฟ้า	39

2.7 สายนำสัญญาณขนาด 10 แกน	40
2.8 ขั้วไฟฟ้าที่สร้างขึ้น	41
2.9ก แผงวงจรโคลเอนท์	42
2.9ข การต่อสายนำสัญญาณในโคลเอนท์	43
2.9ค โคลเอนท์	43
2.10 สายนำสัญญาณขนาด 10 แกน	44
2.11ก เมนบอร์ด	44
2.11ข เอ็กแพนชันบอร์ด	45
2.11ค แผงวงจรแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าหลัก	45
2.11ง คอนโทรลยูนิต	46
2.12ก โครงสร้างการทำงานของโคลเอนท์	46
2.12ข โครงสร้างการทำงานของคอนโทรลยูนิต	49
3.1 สายนำสัญญาณเมื่อเก็บในล๊อเก็บสายไฟ	50
3.2 โคลเอนท์ทั้งหมด	51
3.3 คอนโทรลยูนิตเมื่อเปิดฝากล่องของเครื่อง	51
3.4 จอแอลซีดีเมื่อเปิดให้เครื่องทำงาน	52
3.5 จอแอลซีดีแสดงการเลือกโหมดการทำงาน	52
3.6 จอแอลซีดีแสดงเมื่อทำงานในโหมดคอมพิวเตอร์คอนโทรล	53
3.7 จอแอลซีดีแสดงการทำงานในโหมดสแตนด์บาย	53
3.8 จอแอลซีดีแสดงการเริ่มต้นจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับโคลเอนท์	54
3.9 จอแอลซีดีแสดงขณะวัดค่าเอสพี	55
3.10 จอแอลซีดีแสดงการหยุดจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับโคลเอนท์	55
3.11 จอแอลซีดีแสดงการวัดเสร็จ	55
3.12 จอแอลซีดีแสดงการกำหนดค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัด	55
3.13 จอแอลซีดีแสดงข้อความเตือนว่าไม่มีข้อมูลในหน่วยความจำ	56
3.14 จอแอลซีดีแสดงรายการข้อมูลจากแฟ้มหรือจากการวัดที่บันทึกแล้ว	56
3.15 จอแอลซีดีแสดงรายการข้อมูลจากการวัดที่ยังไม่ได้ทำการบันทึกลงแฟ้ม	56
3.16 จอแอลซีดีแสดงการถามยืนยันการบันทึกข้อมูลลงแฟ้ม	57
3.17 จอแอลซีดีแสดงข้อความบอกว่าไม่มีข้อมูลที่บันทึกไว้	57

3.18 จอแอลซีดีแสดงส่วนจัดการกับแฟ้มข้อมูล	57
3.19 จอแอลซีดีแสดงการเปิดแฟ้มข้อมูล	58
3.20 จอแอลซีดีแสดงการถามยืนยันการเปิดแฟ้มข้อมูล	58
3.21 จอแอลซีดีแสดงการถามยืนยันความแน่ใจในการลบแฟ้มข้อมูลทั้งหมด	58
3.22 จอแอลซีดีแสดงข้อความแจ้งให้ทราบว่าต้องมีขั้วไฟฟ้ามากกว่าสามขั้ว (อย่างน้อยสี่ขั้ว) จึงจะวัดค่าสภาพต้านทานไฟฟ้าได้	59
3.23 จอแอลซีดีแสดงการกำหนดค่า n ของการวัดสภาพต้านทานไฟฟ้าเมื่อมีการจัดขบวน ขั้วไฟฟ้าแบบไดโพล-ไดโพล	59
3.24 จอแอลซีดีแสดงข้อความถามยืนยันการวัดข้อมูลสภาพต้านทานไฟฟ้าด้วยขบวน ขั้วไฟฟ้าแบบไดโพล-ไดโพล	59
3.25 จอแอลซีดีแสดงการวัดค่าสภาพต้านทานไฟฟ้า	60
3.26 จอแอลซีดีแสดงการทดสอบโคลเอนท์	61
3.27 จอแอลซีดีแสดงการควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้โคลเอนท์	61
3.28 จอแอลซีดีแสดงการส่งคำสั่งและตำแหน่งให้กับโคลเอนท์	61
3.29 จอแอลซีดีแสดงเกี่ยวกับระบบที่สร้างขึ้น	61
3.30 จอแอลซีดีแสดงอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	62
3.31 จอแอลซีดีแสดงผู้สร้างระบบ	62
3.32ก การกระจายของข้อมูลจากการวัดศักย์ไฟฟ้าอ้างอิงที่ประมาณ 10 มิลลิโวลต์ จำนวน 1000 ครั้ง	63
3.32ข การกระจายของข้อมูลจากการวัดศักย์ไฟฟ้าอ้างอิงที่ประมาณ 50 มิลลิโวลต์ จำนวน 1000 ครั้ง	63
3.32ค การกระจายของข้อมูลจากการวัดศักย์ไฟฟ้าอ้างอิงที่ประมาณ 100 มิลลิโวลต์ จำนวน 1000 ครั้ง	64
3.32ง การกระจายของข้อมูลจากการวัดศักย์ไฟฟ้าอ้างอิงที่ประมาณ 200 มิลลิโวลต์ จำนวน 1000 ครั้ง	64
3.32จ การกระจายของข้อมูลจากการวัดศักย์ไฟฟ้าอ้างอิงที่ประมาณ 500 มิลลิโวลต์ จำนวน 1000 ครั้ง	65
3.33 แนวโน้มเปอร์เซ็นต์ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	65
3.34 ค่าผิดปกติของเอสพีเมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิที่เปลี่ยนไป	66

3.35 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าเอสพีและอุณหภูมิของดิน	67
3.36 เปรียบเทียบข้อผิดพลาดแบบนอนโพลาร์ไรเซชันและสแตนด์เลส	68
3.37 ค่าเอสพีที่วัดได้จากจุดเดียวกันในเวลาต่างกัน 190 นาที	69
3.38 การติดตั้งระบบในการวัดภาคสนาม	70
3.39 การจัดวางขั้วของการวัดภาคสนาม	70
3.40 แผนที่คอนทอร์คค่าเอสพีก่อนน้ำไหลและหลังน้ำไหล ที่วัดทุกๆ 10 นาทีจำนวน 10 ครั้ง	71
3.41 แผนที่คอนทอร์คค่าผิดปกติของเอสพี ทุกๆ 10 นาทีจำนวน 10 ครั้ง	73
3.42 ภาคตัดขวางค่าผิดปกติของเอสพีที่เวลาทุก ๆ 10 นาทีหลังจากน้ำไหล	74
5.1 ลักษณะของภาพจากแฟ้ม Connected.Avi	82
5.2 ตัวอย่างข้อความเป็นภาษาอังกฤษบอกว่าไม่มีข้อมูลที่จะบันทึกลงแฟ้ม	82
5.3 ตัวอย่างข้อความเป็นภาษาไทยบอกว่าไม่มีข้อมูลที่จะบันทึกลงแฟ้ม	83
5.4 การตั้งค่าให้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์เปิดแฟ้มที่มีส่วนขยาย .Spd ด้วยโปรแกรม Self Potential Monitor	84
5.5 ใจโก้ของโปรแกรม Self Potential Monitor ที่แสดงเมื่อมีการสั่งให้ทำงาน	85
5.6 หน้าต่างหลักของโปรแกรม Self Potential Monitor	85
5.7 ส่วนของตัวเลือก	86
5.8 ตัวเลือกในกลุ่ม File	86
5.9 ตัวอย่างการถ่ายโอนข้อมูลโดยตรงจากตารางในโปรแกรม Self Potential Monitor ไปยังตารางของโปรแกรม MS Excel	88
5.10 ตัวเลือกในกลุ่ม Link	89
5.11 หน้าต่าง Transferring Data	90
5.12 ส่วนของตัวเลือกในกลุ่ม System	90
5.13 ส่วนของตัวเลือกในกลุ่ม File	91
5.14 หน้าต่าง Control Unit Memory	93
5.15 หน้าต่าง Control Unit Data File	94
5.16 ส่วนของตัวเลือกในกลุ่ม View	94
5.17 ส่วนของตัวเลือกในกลุ่ม Setting	95
5.18 หน้าต่าง Setting Electrode	96
5.19 หน้าต่าง Setting Timer	96

5.20 หน้าต่าง Date/Time Property	97
5.21 ส่วนของตัวเลือกในกลุ่ม Control Unit	97
5.22 หน้าต่าง Control Unit (Time & Date)	98
5.23 ข้อความภาษาอังกฤษแสดงถึงการติดต่อกับคอนโทรลยูนิตได้	98
5.24 ข้อความภาษาไทยแสดงถึงการติดต่อกับคอนโทรลยูนิตได้	98
5.25 ข้อความภาษาอังกฤษแสดงถึงการติดต่อกับคอนโทรลยูนิตไม่ได้	99
5.26 ข้อความภาษาอังกฤษแสดงถึงการติดต่อกับคอนโทรลยูนิตไม่ได้	99
5.27 ข้อความภาษาอังกฤษแสดงหน่วยความจำของคอนโทรลยูนิตที่ยังเหลือสำหรับ บันทึกข้อมูลในโหมดการทำงานแบบส	99
5.28 ข้อความภาษาไทยแสดงหน่วยความจำของคอนโทรลยูนิตที่ยังเหลือสำหรับ บันทึกข้อมูลในโหมดการทำงานแบบสแตนด์อโลน	100
5.29 หน้าต่าง Test Client	100
5.30 กลุ่มตัวเลือก Measure	101
5.31 ขณะทำงานในโหมด Run with Timer	101
5.33 หน้าต่าง Cells	102
5.34 กลุ่มตัวเลือก Graph	102
5.35 ตัวเลือกย่อยของ Property	103
5.36 หน้าต่าง Setting Graph	103
5.37 การควบคุมการวาดกราฟ	104
5.38 กลุ่มตัวเลือก Help	105
5.39 ตำแหน่งที่อยู่ของแฟ้ม Self Potential Monitor.Exe	105
5.40 หน้าต่าง About	106
5.41 ส่วนของแถบสปีด	107
5.42 ส่วนของตาราง	108
5.43 เมนูป๊อปอัพของตาราง	109
5.44 ตัวเลือกแบบป๊อปอัพของกราฟ	110
5.45 ส่วนของการแจ้งให้ทราบ	110
5.46 แถบสถานะแสดงสถานะการเชื่อมโยงกับคอนโทรลยูนิตถูกต้อง	111
5.47 แถบสถานะแสดงสถานะการเชื่อมโยงกับคอนโทรลยูนิตไม่ถูกต้อง	111

8.1	ผังวงจรโคลเอนท์	122
8.2	ผังวงจรเมนบอร์ด	123
8.3	ผังวงจรเอ็กแพนชัน	124
8.4	ผังวงจรจ่ายกำลังไฟฟ้าหลัก	125